

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების

დაცვის სამინისტრო

MINISTRY OF ENVIRONMENTAL AND NATURAL RESOURCES PROTECTION OF GEORGIA

საქართველო, 0114, თბილისი, გულუას ქ. 6, ტელ: 272-72-00, 272-72-20 ფაქსი: 272-72-37

ეკოლოგიური ექსპერტიზის

დასკვნა პროექტზე

№ 50

02 აგვისტო 2017 წ

1. საერთო მონაცემები

1. საქმიანობის დასახელება – სოფ. ტანძიის მიმდებარედ 35 კვ საჰაერო და საკაბელო ელექტროგადამცემი ხაზისა და 35 კვ ქვესადგურის მშენებლობა და ექსპლუატაცია.
2. საქმიანობის განმახორციელებლის დასახელება და მისამართი – შპს „კავკასიის სამთო ჯგუფი“, ქ. თბილისი, ვაკე-საბურთალოს რაიონი, ყიფშიძის ქ. №6, ბინა 64.
3. საქმიანობის განხორციელების ადგილმდებარეობა – ბოლნისის მუნიციპალიტეტი.
4. განაცხადის შემოსვლის თარიღი – 19.07.2017 წ.
5. მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ – შპს „უნივერსალ კომპანი“.

II ძირითადი საპროექტო გადაწყვეტილებანი

ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით, ბოლნისის მუნიციპალიტეტის გამეგობის მიერ, ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილია შპს „კავკასიის სამთო ჯგუფი“-ს სოფ. ტანძიის მიმდებარედ 35 კვ საჰაერო და საკაბელო ელექტროგადამცემი ხაზისა და 35 კვ ქვესადგურის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში.

გზმ-ს ანგარიშის თანახმად:

საპროექტო ზონა მდებარეობს ბოლნისის მუნიციპალიტეტში. უახლოესი დასახლებული პუნქტი დაშორებულია 550 მეტრით. საკველი ობიექტი მდებარეობს ბოლნისის მუნიციპალიტეტში სოფელი ძველი ქვეშის ჩრდილოეთით. ელექტროგადამცემი ხაზი (ტრასა) იწყება სოფლის ბოლოდან და გადის ჩრდილო-აღმოსავლეთით სოფელ ბექთაყარისკენ.

საპროექტო ე.გ.ხ-ს მთლიანი ტრასა იქნება 6002 მეტრი, აქედან საჰაერო ე.გ.ხ. იქნება 3072 მ, ხოლო მიწისქვეშა საკაბელო - 2930 მ. ელექტროგადამცემი ხაზი მთელ სიგრძეზე სწორხაზოვანი ან ასიმეტრიული სინუსოიდის მსგავსია.

სოფელ ბექთაყარის სამხრეთ ფერდობზე ტრასის ყველაზე მაღალი ნიშნული 840,3 მ-ია, დასავლეთით სოფელ ქვეშთან აღწევს 690,4 მ-ს, სიმაღლეთა მანიმალური სხვაობა შედგენს 150 მ.

გზმ-ს ანგარიშის თანახმად, სოფ.ბექთაშენის მახლობლად ზ.დ. 844მ (კორდინატებით 449330,793; 4592085,71) გათვალისწინებულია TMH სერიის, სამფაზა ძალოვანი, ზეთიანი, 35/6/04 კვ საპროექტო ქვესადგურის მოწყობა.

პროექტით წარმოდგენილი 1039 კვ. მ ფართობიდან, 23 კვ. მ მიწის ფართობი წარმოადგენს სსიპ ეროვნული საატყეო სააგენტოს მართვას დაქვემდებარებულ ტყის ფონდს. ასევე ხაზობრივი ნაგებობის მთლიანი 6028 გრძივი მეტრიდან 648 გრძივი მეტრი მდებარეობს სსიპ ეროვნულ საატყეო სააგენტოს მართვას დაქვემდებარებულ ტყის ფონდში. აღნიშნულ ფართობებზე საქმიანობის საკითხი საქმიანობის განმახორციელებლის მიერ შეთანხმებული იქნება სსიპ ეროვნულ საატყეო სააგენტოსთან.

პროექტის განსახორციელებლად განიხილებოდა სამი ალტერნატიული ვარიანტი:

პირველი ალტერნატიული ვარიანტის შემთხვევაში საპროექტო ე.გ.ხ.-ს ტრასა იწყება სოფ. ბექთაშენის მიმდებარე ტერიტორიაზე ზ.დ. 844.68მ (კორდინატებით 449330,793; 4592085,71) გათვალისწინებულია 35/6/04 კვ საპროექტო ქვესადგურის მოწყობა. აღნიშნული 35 კვ-ანი საჰაერო ხაზის ტრასა კვეთს 10 კვ-ან არსებულ საჰაერო ხაზს. მიწისქვეშა საკაბელო ხაზი კვეთს სოფ. ქვეშო ქვეშის და სოფ. ტანძიის არსებულ საავტომობილო გზას (ორ ადგილას) და უერთდება სოფ. ქვეშის ქვესადგურს. ტრასა არ გადის კერძო საკუთრებაში არსებულ ნაკვეთებზე და არ საჭიროებს დამატებითი მისასვლელი გზების და სამშენებლო ბანაკის მოწყობას.

მეორე ვარიანტის თანახმად იწყება სოფ. ბექთაშენის მიმდებარე ტერიტორიაზე ზ.დ. 844.68მ (კორდინატებით 449330,793; 4592085,71) გათვალისწინებულია 35/6/04 კვ საპროექტო ქვესადგურის მოწყობა. ქვესადგურიდან სოფ.ქვეშო ქვეშამდე გათვალისწინებულია 6002მ

სიგრძის საჰაერო ელ.გადამცემი ხაზის მოწყობა. აღნიშნული 35 კვ-ანი საჰაერო ხაზის ტრასა კვეთს 10 კვ-ან არსებულ საჰაერო ხაზს (ოთხ ადგილას). ხაზი კვეთს სოფ. ქვემო ქვეშის და სოფ. ტანძიის არსებულ საავტომობილო გზას (ორ ადგილას) და უერთდება სოფ. ქვეშის ქვესადგურს. ტრასა გადის კერძო საკუთრებაში არსებულ ნაკვეთებზე და არ საჭიროებს დამატებითი მისასვლელი გზების და სამშენებლო ბანაკის მოწყობას. ამასთანავე იზრდება სამშენებლო ხარჯი, ვინაიდან საჭირო გახდება გაცილებით მეტი ანძების მონტაჟი, რაც გამოიწვევს მეტი მიწის სამუშაოების შესრულებას და მათი მოწყობით მნიშვნელოვან ზეგავლენას ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე.

მესამე ალტერნატიული ვარიანტი იწყება სოფ. ბექტაშენის მიმდებარე ტერიტორიაზე ზ.დ. 844.68მ (კორდინატებით 449330,793; 4592085,71) გათვალისწინებულია 35/6/04 კვ საპროექტო ქვესადგურის მოწყობა. ქვესადგურიდან სოფ.ქვემო ქვეშამდე გათვალისწინებულია 5632მ სიგრძის საჰაერო ელ.გადამცემი ხაზის მოწყობა. აღნიშნული 35 კვ-ანი საჰაერო ხაზის ტრასა კვეთს 10 კვ-ან არსებულ საჰაერო ხაზს (ერთ ადგილას). ხაზი გაივლის სოფ. ქვეშის ჩრდილოეთით არსებულ მთისწინა გორაკ-ბორცვებზე და კვეთს რამოდენიმე მშრალ ხევს. აღნიშნული ტრასა გაივლის კერძო ნაკვეთებზე. ტრასის მოსაწყობად საჭიროა სამშენებლო სამუშაოების შესასრულებლად დამატებით გზის გაყვანა რთულ ფიზ-გეოგრაფიულ და გეოლოგიურ პირობებში, შედეგად საჭირო გახდება სამშენებლო ბანაკის მოწყობა და ტრასის მიმართულებით ფერდობებზე არსებული მცენარეული საფარის განადგურება.

ზემოაღნიშნული ალტერნატიული ვარიანტების შედარებითი ანალიზის საფუძველზე, უპირატესობა მიენიჭა პირველ ალტერნატიულ ვარიანტს.

გზშ-ს ანგარიშში განხილულია პროექტის განხორციელების რაიონის გეოგრაფიული და ბიოლოგიური გარემო, კლიმატურ-მეტეოროლოგიური, გეოლოგიური, ჰიდროგეოლოგიური და ჰიდროლოგიური პირობები, სოციალურ-ეკონომიკური გარემო, ფლორა და ფაუნა, ჰაერის ხარისხი და ხმაური.

საპროექტო ტერიტორიაზე ჩატარებული კვლევის შედეგად რაიმე სახის საშიში გეოლოგიური პროცესების განვითარების ნიშნები არ გამოვლენილა. საქართველოს სეისმური დარაიონების მიხედვით, საკვლევი უბანი შედის 8 ბალიან სეისმურ ზონაში.

გეომორფოლოგიური თვალსაზრისით ელექტროგადამცემი ხაზი მთლიანად გადის სოფელ ბექთაკარის სამხრეთ ფერდზე და ვაკეზე, რომელიც ძირითადად აგებულია მეოთხეული ასაკის ელუვიურ-დელუვიური ნალექებით. კლიმატური თვალსაზრისით საკვლევი ობიექტი მდებარეობს ქვემო ქართლის ბარის სტეპურ ზონაში, ზომიერი ცივი ზამთრით და ცხელი ზაფხულით, საშუალო წლიური ტემპერატურა 10-12 გრადუსია, ნალექების წლიური ჯამი 560 მმ. ნალექების დღეღამური მაქსიმუმი 188 მმ.

ელექტროგადამცემი ხაზის გასწვრივ ზედაპირული წყლების გავრცელება და გარემოს ცალკეულ ელემენტებზე მათი ზემოქმედება არაერთგვაროვანია, სადაც ელექტროგადამცემი ხაზი გადის ზედაპირული წყლების ფორმირება ხდება მხოლოდ წვიმების დროს. მათ გამოკვეთილი სადინარი არ გააჩნიათ და განტვირთვა წარმოებს გამრეცხ ფერდობზე, რომლიდანაც წყლის დრენირება ხდება მდინარე მაშავერას მიმართულებით.

საკვლევი ტერიტორია განთავსებულია ართვინ-ბოლნისის სტრუქტურის ფარგლებში, რომელიც წარმოადგენს მცირე კავკასიონის ჩრდილო-დასავლეთ ნაწილს. სამხრეთიდან იგი შემოფარგლულია ბეიბურთ-ყარაბაღის ქერცლოვანი სტრუქტურით, ხოლო ჩრდილოეთიდან აჭარა-თრიალეთის ნაოჭა რღვევითი ზონით, რომელიც აგებულია

ზედაცარცული ვულკანოგენური წარმონაქმნებით. ელექტროგადამცემი ხაზის გასწვრივ გავრცელებული ქანები 3 მ-ის სიღრმემდე არ შეიცავენ წყალს. წვიმის დროს მოსული ნალექები დაბალი მინერალიზაციისაა და ისინი არ შეიძლება აგრესიულნი იყვნენ წყალშეუღწევადი ბეტონის და ლითონკონსტრუქციების მიმართ.

სამუშაოების დაწყებამდე, ელექტროგადამცემი ანძების განთავსების და ხაზების გასხვისების ზოლი უნდა გასუფთავდეს მცენარეული საფარისაგან. ელექტროგადამცემი ხაზების ექსპლუატაციის წესების შესაბამისად ხაზების ქვეშ საჭიროა ხე-მცენარეების ზრდის რეგულირება, რათა არ მოხდეს მათი სადენებთან შეხება და შესაბამისად მოკლე ჩართვის გამოწვევა. აღნიშნულის გათვალისწინებით, გარკვეულ მონაკვეთებში პერიოდულად მოხდება ხე-მცენარეების მაღალი ტოტების შეჭრა. ამასთან, უნდა აღინიშნოს, რომ წინასწარი შეფასებით და ჩატარებული ბოტანიკური კვლევების შედეგების მიხედვით, ზემოქმედებას არ დაექვემდებარება საქართველოს „წითელ ნუსხაში“ შეტანილი მცენარეები.

გზშ-ს ანგარიშის თანახმად, დროებითი სამუშაოების უბნებზე გამოყენებული დამუშავებული მიწის ნიადაგის საფარი მოიხსნება, დაიყრება გროვად და მშენებლობის დამთავრების შემდეგ დაუბრუნდება საწყის ადგილს. განხორციელდება სამშენებლო უბნის სრული რეკულტივაცია. ანძების განთავსების ადგილიდან მოხსნილი 15 სმ სისქის ნიადაგის ჰუმუსოვანი ფენა დასაწყობდება ცალკე და სამუშაოების დასრულების შემდეგ იქნება გამოყენებული რეკულტივაციისათვის.

მშენებლობის პროცესში მოსალოდნელია სხვადასხვა ტიპის ნარჩენების წარმოქმნა.

საყოფაცხოვრებო ნარჩენების მართვისათვის სამშენებლო მოედნებზე განთავსდება კონტეინერები და ხელშეკრულების საფუძველზე გატანილი იქნება დასუფთავების სამსახურის მიერ.

ნავთობპროდუქტებით დაბინძურებული მასა და ასევე სხვა სახიფათო ნარჩენები დროებით განთავსებული იქნება ქვესადგურების ტერიტორიაზე სასაწყობო სათავსში და დაგროვების შესაბამისად გადამუშავების/განთავსების/გაუვნებელყოფის მიზნით გადაეცემა გარემოზე ზემოქმედების სათანადო ნებართვის მქონე ორგანიზაციას.

გზშ-ს ანგარიშს თან ახლავს გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებებისა და გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის ჩატარების შედეგად გამოვლენილი პირობები ასახულია წინამდებარე დასკვნის III თავში.

III. პირობები

საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია:

1. უზრუნველყოს საქმიანობის განხორციელება წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის, შემარბილებელი ღონისძიებების, მონიტორინგის გეგმის, ვალდებულებებისა და რეკომენდაციების შესაბამისად;
2. სამშენებლო სამუშაოების დაწყების და ასევე ექსპლუატაციაში შესვლისთანავე აცნობოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს;
3. მშენებლობის დაწყებამდე სახელმწიფო ტყის ფონდის მართვას დაქვემდებარებულ ფართობებზე ნებისმიერი ქმედება განახორციელოს კანონმდებლობით დადგენილი წესის თანახმად და უზრუნველყოს აღნიშნული საკითხის შეთანხმება ტყის ფონდის მართვის უფლების მქონე ორგანოსთან;
4. მშენებლობის ეტაპზე უზრუნველყოს „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენების და რეკულტივაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის N424 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტი გათვალისწინებული მოთხოვნების შესრულება.
5. მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს პროექტის გავლენის ტერიტორიაზე არსებულ ცხოველებზე ზემოქმედების შერბილების (განსაკუთრებით, ფრინველების სადენებთან შეჯახების და ელექტროშოკით დაზიანების თავიდან აცილებასთან დაკავშირებით), თავიდან აცილების და საჭიროების შემთხვევაში საკომპენსაციო ქმედებების თაობაზე წინასამშენებლო კვლევების შედეგებზე დაყრდნობით მომზადებული ანგარიშის წარმოდგენა და შეთანხმება გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროსთან;
6. გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმაში ასახოს:
  - საპროექტო დერეფანში ცხოველებზე, განსაკუთრებით ფრინველებზე სამონიტორინგო დაკვირვების საკითხები.
  - შემარბილებელი ღონისძიებების ეფექტურობაზე დაკვირვების საკითხები, საჭიროების შემთხვევაში დამატებითი შემარბილებელი ღონისძიებების განსაზღვრა/განხორციელების მიზნით.
  - სამონიტორინგო დაკვირვების პერიოდულობისა და აღნიშნული დაკვირვების სამინისტროში წარმოდგენის საკითხები.
7. ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის სხვა პირზე გადაცემის შემთხვევაში დასკვნის გადაცემა განახორციელოს „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით.

IV. დასკვნა

ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით, ბოლნისის მუნიციპალიტეტის გამგეობის მიერ, ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი, შპს „კავკასიის სამთო ჯგუფი“-ს სოფ. ტანძიის მიმდებარედ 35 კვ საჰაერო და საკაბელო ელექტროგადამცემი ხაზისა და 35 კვ ქვესადგურის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მიხედვით, საქმიანობის განხორციელება შესაძლებელია მხოლოდ წინამდებარე დასკვნის III თავში გათვალისწინებული პირობების დაცვით.

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების
დეპარტამენტის პირველადი სტრუქტურული
ერთეულის ხელმძღვანელის
უფროსის მოვალეობის შემსრულებელი

გიგა გიგაშვილი
(სახელი, გვარი)

(ხელმოწერა)

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის

KA060118919632117

ბრძანება Nი-582

ქ. თბილისი

03 / აგვისტო / 2017 წ.

შპს „კავკასიის სამთო ჯგუფი“-ს სოფელ ტანძიის მიმდებარედ 35 კვ ძაბვის საჰაერო და საკაბელო ელექტროგადამცემი ხაზის და ქვესადგურის მშენებლობასა და ექსპლუატაციაზე ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის დამტკიცების შესახებ

„გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის პირველი პუნქტის „ლ“ ქვეპუნქტისა და ამავე მუხლის მე-4 პუნქტის საფუძველზე

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა:

1. დამტკიცდეს ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა №50; 02.08.2017 ბოლნისის მუნიციპალიტეტის გამგეობის მიერ წარმოდგენილ, შპს „კავკასიის სამთო ჯგუფი“-ს, სოფელ ტანძიის მიმდებარედ 35 კვ ძაბვის საჰაერო და საკაბელო ელექტროგადამცემი ხაზის და ქვესადგურის მშენებლობასა და ექსპლუატაციაზე.
2. ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით;
3. შპს „კავკასიის სამთო ჯგუფმა“ საქმიანობა განახორციელოს გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის შესაბამისად და უზრუნველყოს ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით (№ 50; 02.08.2017) გათვალისწინებული პირობების შესრულება;
4. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „კავკასიის სამთო ჯგუფს“;
5. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „კავკასიის სამთო ჯგუფი“-ს მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
6. ეს ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს ზემდგომ ადმინისტრაციულ ორგანოში- საქართველოს მთავრობაში (თბილისი, ინგოროყვას ქუჩა N7) ან თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

მინისტრის მოვალეობის შემსრულებელი

სოლომონ პავლიაშვილი